

Vuoden 2023 talousarvio ja taloussuunnitelma 2023 - 2027

Kh 21.11.2022 § 224

Valmistelija

Taloussuunnittelija Kati Välikangas, puh. 040 150 5214

Hallintokunnat ovat valmistelleet ehdotuksensa talousarvioksi vuodelle 2023 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2023 – 2027 kunnanhallituksen antaman ohjauksen perusteella (Kh 04.11.2022 § 215).

KuntaL 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi aiottu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve kateetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarvio jakaantuu seuraaviin osiin:

Käyttötalousosa

- Määrärahat ja tuloarviot on otettu talousarvioon sitoviksi nettoperiaatteen mukaan sisäiset määrärahat ja tuloerät mukaan lukien. Valtuustoon nähden sitovana tasona on 1.6.2017 voimaan tuleen hallintosäännön mukainen osastojako. Osastoja ovat: hallinto, lomatoimi, tekninen ja sivistys.

- Kaikki sitovuustason ylittävät määrärahamuutokset on käsiteltävä kunnanvaltuustossa. Osastopäälliköt päättävät tammikuun loppuun mennessä viranhaltijapäätöksellä osastonsa määrarahankäytöstä käyttösuunnitelmassa. Käyttösuunnitelmassa määrärahat ja tuloarviot jaetaan tulosalueille ja tulosyksiköille. Käyttösuunnitelma on esitettävä tiedoksi kunnanhallitukselle liitteineen.

- Valtuustoon nähden sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on kirjattu talousarvioon osastoittain.

- Osastoa sitovat tulosalue- ja tulosityksikkötason tavoitteet, tuodaan tiedoksi valtuustolle.
- Sisäisten erien käsittely; sisäinen laskutusta varten on määritelty erikseen taksahinnoittelu sellaisten kustannusten osalta, joihin osasto voi itse vaikuttaa. Hallinnollisten yleiskustannusten laskutus kohdistetaan palvelujen käyttäjille käytön perusteella tmv. kustannusten vyörytysperiaatteella.

Tuloslaskelmaosa

Koostuu käyttötalousmenojen ja tulojen erotuksesta, valtionosuuksista, verotuloarvioista ja yleisistä rahoitustuloista ja -menoista sekä käyttöomaisuuden poistoista.

Verotuloprosentti ja kiinteistöveroprosentit on päättynyt kunnanvaltuustossa 14.11.2022.

Investointiosa

- Investointiosan määrärahat, tulo- ja menoarviot koostuvat aktivoitavaan käyttöomaisuuteen kuuluvista rakennushankkeista sekä yli 8.400 euron ylittävistä kalustohankkeista.
- Määrärahat ovat sitovia hankeryhmittäin valtuustotasolla.
- Hankekohtainen määräraha on sitova osastotasolla, muutoksesta on osastopäällikön tehtävä viranhaltijapäätös, joka tuodaan tiedoksi kunnanhallitukselle.
- Investointimäärärahan käyttötarkoituksen muutos on tuotava erikseen kunnanvaltuuston käsittelyyn.

Rahoitusosa

- Sitovuustaso on antolainat ja talousarviolainakannan muutokset.

Viemäriiikelaitoksen talousarvio esitetään johtokunnan esityksenä käyttötalous netto ja investoinnit netto sekä rahoitusosan talousarviolainojen muutos kunnanhallituksen käsittelyyn. Viemäriiikelaitoksen peruspääoman korkoprosentiksi on vahvistettu vuonna 2020 0,0 %.

Talousarvioesitys sisältää seuraavat sitovat nettomäärärahat:

Toimintatuottojen ja -kulujen erotus ennen poistoja

Hallinto-osasto:	-1 035 484,00
Lomatoimen osasto:	0,00
Tekninen osasto:	-416 126,00
Sivistysosasto:	-8 570 264,00
Toimintakate:	-10 021 874,00
Viemäriiikelaitos:	-91 400,00
Tulos kunta + VLL:	0,00

Esittelijä	Kunnanjohtaja Hillukkala Jukka
Päätösehdotus	Kunnanhallitus antaa talousarvioehdotuksen pohjalta ohjauksensa hallintokunnille ja tytäryhteisöille vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023 – 2027 taloussuunnitelman jatkovalmistelua varten.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus piti tämän asian käsittelyn aikana kokousta klo 14.00 - 14.22.

Valmistelija	Taloussuunnittelija Kati Välikangas, puh. 040 150 5214
	Hallintokunnat ovat valmistelleet talousarvioesityksen kunnanhallituksen antaman ohjauksen perusteella (Kh 21.11.2022 § 214). Jatkovalmistelussa tarkistuksia on tehty talousarvion investointi- ja rahoitusosiin.
	Esitys talousarvioksi vuodelle 2023 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2023 – 2027 on esityslistan liitteenä.
Esittelijä	Kunnanjohtaja Hillukkala Jukka
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023 – 2027 taloussuunnitelman hyväksymistä siten, että talousarvion valtuustoon nähden sitovaksi tasoksi otetaan hallintosäännön mukaisten osastojen ulkoisten ja sisäisten määrärahojen ja tuloarvioiden erotukseksi muodostuneet nettosummat ja investointiosan sitovuustasoksi investointimäärärahat hankeryhmittäin.
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että: <ol style="list-style-type: none"> 1. talousarvion käyttötalousosan kohtaan 2.4.2.4 (Perusopetuksen alakoulut) tehdään tarvittavat tekstilisäykset ja investointiosassa oleva sähkölatauspisteiden määräraha vuodelta 2023 siirretään osaksi kiinteistöjen korjaus/kunnossapito -määrärahaa. 2. kunnanjohtaja valtuutetaan tekemään tarvittaessa talousarvioon teknisiä tarkistuksia; 3. kunnanvaltuustolle esitetään vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023 - 2027 taloussuunnitelman hyväksymistä siten, että talousarvion valtuustoon nähden sitovaksi tasoksi otetaan hallintosäännön mukaisten osastojen ulkoisten ja sisäisten määrärahojen ja tuloarvioiden erotukseksi muodostuneet nettosummat ja investointiosan sitovuustasoksi investointimäärärahat hankeryhmittäin.